

Sygn. akt I ACz 2054/14

POSTANOWIENIE

Dnia 20 listopada 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie, Wydział I Cywilny w składzie:

Przewodniczący: Sędzia SA Józef Wąsik

po rozpoznaniu w dniu 20 listopada 2014 r. w Krakowie

na posiedzeniu niejawnym

w sprawie z powództwa (...) Stowarzyszenia na Rzecz Osób z (...) w M.

przeciwko Powiatowi (...)

na skutek zażalenia powoda na postanowienie Sądu Okręgowego w Krakowie z dnia 15 września 2014 r., sygn. akt I C 1663/14

postanawia:

I. uchylić zaskarżone postanowienie w zakresie oddalenia wniosku o zwolnienie od opłat sądowych i umorzyć postępowanie wywołane wnioskiem powoda w tej części,

II. oddalić zażalenie w pozostałym zakresie.

sygn. akt I ACz 2054/14

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 15 września 2014 r. Sąd Okręgowy w Krakowie oddalił wniosek powoda o zwolnienie od kosztów sądowych. Powołując w uzasadnieniu art. 103 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, Sąd Okręgowy wskazał, że zwolnienie od kosztów sądowych można przyznać osobie prawnej, jeżeli wykazała, że nie ma dostatecznych środków na ich uiszczenie. Powód przedłożył dokumenty, z których wynika, że na koniec 2013 r. jego aktywa wyniosły 3.564 730, 70 zł, wynik finansowy stanowił kwotę 535.377, 59 zł., natomiast nadwyżka zwiększająca przychody następnego roku obrotowego wyniosła 45 059, 27 zł. Wartość środków trwałych wyniosła z kolei 4.058 947, 97 zł. Przychody za 2013 r. wyniosły 5.592 024, 78 zł. Na jednym z kont bankowych powoda znajduje się kwota 96.626, 77 zł., a na drugim kwota 25 566, 09 zł. Wobec powyższego Sąd Okręgowy uznał, że powód nie wykazał braku dostatecznych środków na uiszczenie kosztów sądowych. Środki jakimi dysponuje powód pozwalają bowiem na uiszczenie kosztów sądowych, w tym opłaty sądowej od pozwu w wysokości 18.161 zł.

Powód wywiódł zażalenie od tego postanowienia domagając się jego zmiany, poprzez zwolnienie powoda w całości od obowiązku ponoszenia kosztów sądowych. Zarzucił, iż Sąd Okręgowy jedynie ogólnikowo i pobieżnie odniósł się do przesłanki instytucji zwolnienia od kosztów sądowych, zaniechując przy tym przeprowadzenia szczegółowej analizy przychodów strony powodowej, ich charakteru oraz przeznaczenia. Dodał, że skarżący jest organizacją pozarządową, niedochodową i nie prowadzi działalności gospodarczej, a jego dochody przeznaczane są wyłącznie na określone zleczone zadania publiczne realizowane przez stronę powodową.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Zażalenie zasługiwało na uwzględnienie.

Zaskarżone rozstrzygnięcie zapadło na podstawie art. 103 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, wobec stwierdzenia przez Sąd Okręgowy, iż powód będący osobą prawną nie wykazał braku dostatecznych środków na uiszczenie kosztów sądowych, a środki jakimi dysponuje pozwalają mu na ich pokrycie w całości. Zarówno Sąd pierwszej instancji, jak i sam skarżący nie zwrócili przy tym uwagi na fakt, iż strona powodowa posiada status organizacji pożytku publicznego, co wynika z informacji z Krajowego Rejestru Sądowego przedłożonej przez powoda (k. 10 w aktach sprawy). Skarżący nie prowadzi działalności gospodarczej, a zgłoszone przez niego wobec Powiatu (...) roszczenie ma związek otrzymywaną od Powiatu dotacją na zadania oświatowe. Do podmiotu tego nie znajduje wobec tego zastosowanie art. 103 u.k.s.c., ale art. 104 ust. 1 tejże ustawy, zwalniający od obowiązku uiszczenia opłat organizacje pożytku publicznego działające na podstawie przepisów o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, za wyjątkiem spraw dotyczących prowadzonej przez te organizacje działalności gospodarczej. W takich okolicznościach - wobec ustawowego zwolnienia - wniosek powoda o zwolnienie od kosztów sądowych w części, tj. odnośnie opłat sądowych okazał się zbędny, a postępowanie w tym zakresie należało umorzyć.

Odnośnie wydatków należało z kolei wskazać, iż rozstrzygając tę kwestię Sąd Okręgowy winien był uwzględnić przesłanki zawarte w treści art. 104 ust. 2 u.k.s.c. Uregulowanie to literalnie zdaje się wprawdzie dotyczyć innych organizacji społecznych niż, te o których mowa w ust. 1 powołanego przepisu, interpretacja taka musiałaby jednak prowadzić do przyjęcia, iż bardziej rygorystyczne są warunki udzielenia zwolnienia z wydatków przewidziane dla innych, niż organizacje pożytku publicznego, osób prawnych i jednostek organizacyjnych. Byłaby to wykładnia niespójna z pozostałymi przepisami ustawy, zaprzeczająca istocie normy statuowanej w art. 104 ust. 1 u.k.s.c. przewidującej swego rodzaju preferencje dla organizacji pożytku publicznego, ze względu na przedmiot ich działalności. W tym stanie rzeczy nie ma powodów, aby dla oceny wniosku powoda w zakresie udzielenia mu zwolnienia z kosztów sądowych niebędących opłatami, stosować inne kryteria niż te przewidziane w art. 104 ust. 2, w tym w szczególności kryteria, o których mowa w art. 103 u.k.s.c.

Niemniej pomimo błędnego powołania podstawy prawnej wydanego rozstrzygnięcia uznać należało, iż w tym zakresie odpowiada ono prawu, jako że postulowane przez powoda szersze zakresowo zwolnienie od pozostałych kosztów sądowych związanych z niniejszym postępowaniem (tj. od wydatków sądowych), które jedynie potencjalnie mogą go w przyszłości obciążyć nie jest obecnie usprawiedliwione, tym bardziej, iż sam powód nie złożył chociażby wniosku dowodowego, który mógłby stać się źródłem powstania takowych wydatków.

Mając powyższe na uwadze Sąd Apelacyjny na podstawie art. 386 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. uchylił zaskarżone postanowienie w zakresie oddalenia wniosku o zwolnienie od opłat sądowych i umorzył postępowanie wywołane wnioskiem powoda w tej części oraz oddalił zażalenie powoda w pozostałym zakresie.